

Länsstyrelsen
Västerbottens län

BESLUT

Datum
2008-12-02

1(9)

Beteckning
511-9613-2004

Lantmäterimyndigheten
Umeå Kommun

2008 -12- 04

Dnr

Enligt sändlista

Förordnande om naturreservat för Tavlefjärden, Umeå kommun

(4 bilagor)

Uppgifter om reservatet

Namn	Tavlefjärdens Naturreservat
Skyddsform	Naturreservat 2402196 (Reg-DOS ID: 2013422)
Kommun	Umeå
Län	AC
Läge	9 km sydost om Umeå centrum Topografiska kartor 20K NO Ekonomisk karta 20K 6f Mittkoordinat (RT90): 1726998, 7083032
Naturgeografisk region	29a, Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta
Ägarkategori	Enskilt ägd mark och staten genom Naturvårdsverket
Fastigheter	Se bilaga 1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län genom Stiftelsen naturvård vid nedre Umeälven
Totalareal	126 ha
Skyddad areal produktiv skog	42 ha

Beskrivning av reservatet

Tavlefjärden ligger ca 9 km SO om Umeå centrum, direkt öster om Yttertavle by. Reservatet är beläget på ömse sidor om Tavelåns utlopp i Tavlefjärden och sträcker sig på båda sidor en dryg kilometer uppströms utloppet av själva ån.

Tavlefjärden är ca 6 km lång från Tavelåns utlopp i Tavlefjärden till mynningen i Yttre Täftefjärden NO om Holmsund. Tavelån avvattnar Umeå kommuns största sjö, Taveljön som ligger ca 30 km inåt landet i riktning åt nordväst. Åns

omgivningarna är i stora delar påverkade av modernt skogsbruk, men vattenmiljön är varierad med omväxlande forspartier och selavsnitt. Vattenkvaliteten är god och ån har starka fiskbestånd och en artrik bottenfauna.

I de nedre delarna mot utloppet saknas forsar och vattnet är mycket lugnflytande. Innan utloppet rinner ån genom jordbrukslandskapet i Innertavle. Vattnet i dessa delar är påverkat av jordbrukslandskapets finsedimentmarker och är tydligt färgat och särskilt vid högflöden är andelen suspenderat material högt. Åns nedre del, som rinner genom reservatet ner till utloppet, kantas av en bård av gammal gråalskog med höga naturvärden.

Tavlefjärdens innersta del utgörs av omfattande flacka landhöjningsmarker på finsediment. På flygbild eller ortofotokarta kan man se hur Tavelåns huvudfåra har ändrat sitt lopp åt öster vid flera tillfällen.

Vid 1800-talets början hade Tavelån tre eller fyra parallella utloppsfåror. De gamla åfåror utgörs idag av våtmarker i olika igenväxningsstadier som löper som breda remsor mellan fastmarksområden. Ca 20 % av hela området består av lövsumpskogar och örtrika lövkärr. Dessa skogar har mycket höga naturvärden. De är vildvuxna och andelen död ved är ända upp till 50 % av det totala virkesförrådet. En del av lövskogarna domineras av ren gråalskog och/eller viden (sälg, jolster och svartvide). Lövskogsområdena ligger alla på mycket flacka marker. Längre upp från vattenlinjen kommer glasbjörken in allt mer och tar över dominansen från gråal och viden. Ytterligare högre upp kommer också granen in och där finns alla övergångar mellan lövdominerade och barrdominerade miljöer.

Längs fjärdens sidor är marken inte lika flack och där finns äldre primära gransuccessioner som är förhållandevis opåverkade. I dessa är höjdgradienten och växtsuccessionen tydligare. I de grandominerade övre delarna finns spåren av den gamla lövskogen i form av avdöende gamla gråalar inne i skogen.

Vid högvatten i havet når bräckt vatten de inre delarna av Tavlefjärden, och de nedre flacka delarna runt utloppet översvämmas. Dessa delar är därför de näringsrikaste vilket syns på vegetationen och fältskiktet som domineras av olika högväxta gräs- och starrarter samt en del högrörter som t ex älgört och storvuxna ormbunksarter.

Söder om Tavelåns utlopp finns en grund innerfjärd där landhöjningen på ca 0,9 cm/år och sedimentationen snabbt förändrar miljön och skapar nya grundområden och nytt land. Hela den inre delen av fjärden har ett djup som sällan överstiger 0,5-0,7 meter. Öppna vattenområden finns framförallt vid åmynningen och längs centralfåran söderut. De grunda vattenmiljöerna som utgör ca 30 % av områdets totalareal är mycket värdefulla för insekts- och fågellivet.

Mellan vattenlinjen och fastmarken finns utmed hela fjärden en bred bård med våtmarker av gungflytyp. Ovanför våtmarkerna finns en smal zon av strandängar

och buskmarker. På grund av landhöjningen beskogas dessa marker snabbt och arealen strandäng och buskmarker är därför begränsad.

Den innersta delen av fjärden utgör en värdefull fågelokal både för rastande fåglar vår och höst, men också som häckfågelområde. Totalantal på 100 till 1000-talet svanar, gäss och änder rastar i området framförallt under våren.

Kombinationen med de lövrika skogsområdena och fjärdens våtmarker och grunda vatten gör att området har ett mycket rikt fågelliv. Här finns t ex alla i regionen förekommande hackspettsarter som häckande eller som nyttjande av området för födosök. Ett stort antal tättingar och flera uggle- och rovfågelarter häckar i området eller i dess närmiljöer. I själva fjärden häckar hela 6-8 olika arter.

Många speciella lövskogs- och våtmarksberoende arter som småfläckig sumphöna näktergal, kärrsångare, busksångare och gräshoppsångare noteras vissa år.

Tavlefjärden med omgivande skogar kring utloppsområdet av Tavelån hör till de rikaste kustnära naturmiljöerna i regionen. Särskilt höga naturvärden har de stora arealerna av lövsumpskogar och lövkärr. Storleken, den stora variationen och kombinationen mellan olika naturmiljöer är mycket värdefull. På en sträcka av drygt tre kilometer från Tavelåns utlopp och söderut saknar fjärden omgivande bebyggelse.

Landhöjnings- och igenväxningsprocesserna i området har ett stort vetenskapligt intresse.

Natura 2000

Tavlefjärden planeras att på sikt införlivas i nätverket Natura 2000. De värdefulla livsmiljöer (habitat) som enligt Art- och habitatdirektivet förekommer inom reservatet är *Skogar på landshöjningskust (9030)* och *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)*.

Ärendets beredning

Tavlefjärdens höga naturvärden har varit kända sedan länge. Områdets höga naturvärden har dokumenterats i ett flertal inventeringar bland andra; Våtmarker i Västerbottens län 1993 (klass 1), Översiktlig naturinventering Umeå kommun 1994 (klass 1), Kustnära lövskogar i Umeå kommun 1996 (klass 1). Skogsstyrelsen har också klassat 77 ha av området som nyckelbiotop.

Banverket fick 2003 regeringens tillåtlighet att anlägga Botniabanan på sträckan Nordmaling-Umeå. Korridoren passerar genom Natura 2000-området Umeälvens delta. Regeringsbeslutet var förenat med villkor om kompensationsåtgärder för påverkan på bevarandevärdena inom Natura 2000-området. Ett förslag till kompensation, *Plan för kompensationsåtgärder, förvaltning och finansiering*, togs

fram av Banverket till januari 2005. Detta förslag omfattade kompensationsåtgärder på ca 350 ha mark, bland annat skydd av *Skogar på lanshöjningskust* i tre nya naturreservat. Tavlefjärden, som var ett av dessa planerade naturreservat, innehåller liksom Umeälvens delta habitatet *Skogar på lanshöjningskust* samt *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn*. Som en följd av detta har Banverket i samråd med Länsstyrelsen tagit initiativet till att säkerställa naturmiljöerna i Tavlefjärden.

I september 2005 beslutade Banverket bilda en stiftelse, "Stiftelsen Naturvård vid Nedre Umeälven" och i oktober samma år beslutade Länsstyrelsen acceptera förvaltningsuppdraget för stiftelsen. I mars 2006 betalade Banverket ut de medel som stiftelsen ska använda till kompensationsåtgärdernas långsiktiga skötsel. Miljööverdomstolen har i sin dom 2007-12-06 fastställt miljödomstolens godkännande av de föreslagna kompensationsåtgärderna och därmed har Banverket tillstånd att anlägga järnvägen inom Natura 2000-området.

I mars 2004 samt i februari 2006 har informations- och samrådsmöten genomförts med berörda markägare inom det planerade naturreservatet Tavlefjärden. Under mötena och vid senare kontakter med markägare har kunskaper och synpunkter samlats in.

Värdering av marken inom det blivande reservatet Tavlefjärden har genomförts och förhandlingar om ersättning till berörda markägare pågår.

Med utredningen *Plan för kompensationsåtgärder, förvaltning och finansiering (januari 2005)* samt synpunkter från markägare som underlag och ett antal fältbesök i området upprättade Länsstyrelsen ett förslag till beslut och skötselplan.

Under april till maj 2008 sändes reservatsförslaget på remiss till berörda sakägare, myndigheter och organisationer. Med hänsynstagande till de kompensationsåtgärder som fastställts i fattade miljödomar och reservatets syfte har Länsstyrelsen så långt det varit möjligt försökt att tillmötesgå inkomna synpunkter. Mot bakgrund av detta har dock inte föreslagna gränsändringar varit möjliga att beakta. Vidare har Länsstyrelsen valt att behålla dispensförfarande för rensning av utloppsdiken samt för avverkning inom område där viss jordbruksdrift får bedrivas. Detta för att kunna reglera att dessa verksamheter utförs på ett sådant sätt att reservatets syfte inte äventyras.

Ändamålet med reservatet

Det övergripande syftet med bildande och skötsel av naturreservatet är att långsiktigt säkerställa habitatet *Skogar på lanshöjningskust* (9030) och *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140) samt de arter som lever i dessa miljöer för att kompensera påverkan på dessa habitat inom Natura2000-området Umeälvens delta. Vidare är syftet att säkerställa områdets helhetsvärden utifrån de naturliga landhöjnings- och sedimentationsprocesser och

den ständigt pågående vegetationssuccession som präglar områdets orörda skogar, strandängar, våtmarker och vattenmiljöer.

Naturresevatets prioriterade syfte enligt miljöbalken är att:

- Bevara värdefulla naturmiljöer

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som utmärkts på bifogad karta (bilaga 1) ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3.

Motiv för beslutet

Tavlefjärden utgörs av en mosaik av landhöjningsmiljöer vid utloppet av en kustmynnande å. Här förekommer ostörda vegetationssuccessioner med grunda vattenområden, vidsträckta öppna våtmarker, lövsumpskogar och fuktiga granskogar. Speciellt lövsumpskogarna är mycket värdefulla då områden med större sammanhängande arealer av opåverkade lövskogar är mycket sällsynt förekommande i dagens landskap. Tavlefjärdens variationsrika och ostörda biotopmosaik utgör värdefulla och rika livsmiljöer för många arter, däribland många fåglar.

Tavlefjärdens olika naturtyper har getts högsta naturvärde i ett flertal inventeringar och områdets helhetsmiljö har därför mycket höga naturvärden med dess kombination av ostörda våtmarker och naturskog. Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (29 a) där Tavlefjärden är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast 0,7 % av den totala skogsmarksarealen. Strandlövnaturskog utgör en prioriterad skogstyp i skyddet av skogsområden. Tavlefjärden ligger dessutom i en s.k. värde-trakt (koncentration av områden med höga naturvärden) med flera andra värdefulla lövnaturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde.

Att avsätta området vid Tavlefjärden som naturreservat bedöms som prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av våtmarker och av skog. Skyddet av detta område har därmed stor betydelse för att miljömålen levande skogar ska uppnås.

Botniabanans beslutade dragning genom Natura2000-området Umeälvens delta utgör motiv för att genomföra skyddsåtgärder vid Tavlefjärden. På detta sätt kompenserar Banverket för järnvägens påverkan på habitatet *Skogar på*

landshöjningskust (9030) och Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140) samt för arter som lever i dessa miljöer.

Tavlefjärden ligger nära Norrlands största stad. Även om risken för exploatering som påverkar områdets karaktär inte upplevs som överhängande idag, går det inte att bortse från att en växande stad med omgivande infrastruktur och bebyggelse i framtiden kan göra anspråk på annan markanvändning än dagens. Länsstyrelsen bedömer att olika typer av exploatering av områdets våtmarker, skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets värden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer vidare att de positiva effekterna för bevarandet av värdefulla naturmiljöer och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § ha länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Naturreservatsbildningen är i linje med gällande översiktsplan och detaljplaner. Naturskyddet är således förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Naturreservatsbestämmelser

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, på såväl mark som i vatten,
2. anlägga väg, landutfyllnad eller broar
3. anlägga ledning i luft, mark, på botten eller i vatten,
4. anordna upplag,
5. borra, gräva, spränga, schakta, utfylla, tippa, dumpa, dämna, muddra, dika eller rensa diken. Ovanstående ska inte hindra att dispens lämnas för nödvändig rensning av utloppsdiken från dikessystem som avvattnar angränsande mark,
6. bedriva täktverksamhet,
7. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd. Ovanstående ska inte hindra att dispens lämnas för avverkning av enstaka träd och buskar inom markerat område (se bilaga 2),
8. plantera ut för trakten främmande djur- eller växtart,
9. framföra motordrivet fordon, undantag medges för uttransport av fälld älg

- vid älgjakt, för snöskoterkörning på snötäckt väl tjälad mark eller is och för jordbruksmaskiner inom markerat område (se bilaga 2),
10. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäingsmedel,
  11. medföra okopplad hund med undantag för bruk av drivande, ställande eller eftersökande hund i samband med jakt,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

1. utmärkning av naturreservatet,
2. uppsättning av informationstavlor och vägvisningsskyltar samt anläggande och skötsel av parkeringsplats, stigar och utsiktsplattform enligt fastställd skötselplan,
3. uppföljning av områdets skötsel och måluppfyllelse,
4. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Länsstyrelsen i Västerbotten genom Stiftelsen Naturvård vid Nedre Umeälven ska vara förvaltare av reservatet och dess skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. göra åverkan på mark och växtlighet, inräknat döda stående och liggande träd,
2. störa djurlivet, t ex genom att medvetet störa häckande och rastande fåglar,
3. fånga eller insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
4. medföra okopplad hund
5. framföra motordrivet fordon, undantag medges för snöskoter på snötäckt, väl tjälad mark eller is,
6. framföra vattenskoter.

Föreskrifterna ovan, enligt 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, ska inte utgöra hinder att utföra de skötselåtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel enligt bifogad skötselplan.

Upplysningar (överklagan, dispenser, straffansvar, övriga föreskrifter mm)
Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

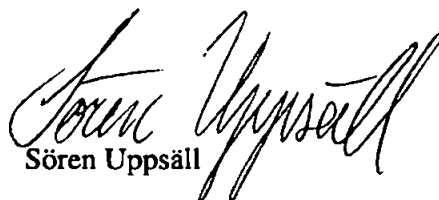
Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt skogsvårdslagens 4 § ska lagens bestämmelser eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, se bilaga 4.

Chris Heister

Sören Uppsäll

Bilagor

- 1 Karta över naturreservatets gränser
- 2 Karta med område där viss jordbruksdrift får bedrivas
- 3 Skötselplan
- 4 Hur man överklagar

Sändlista

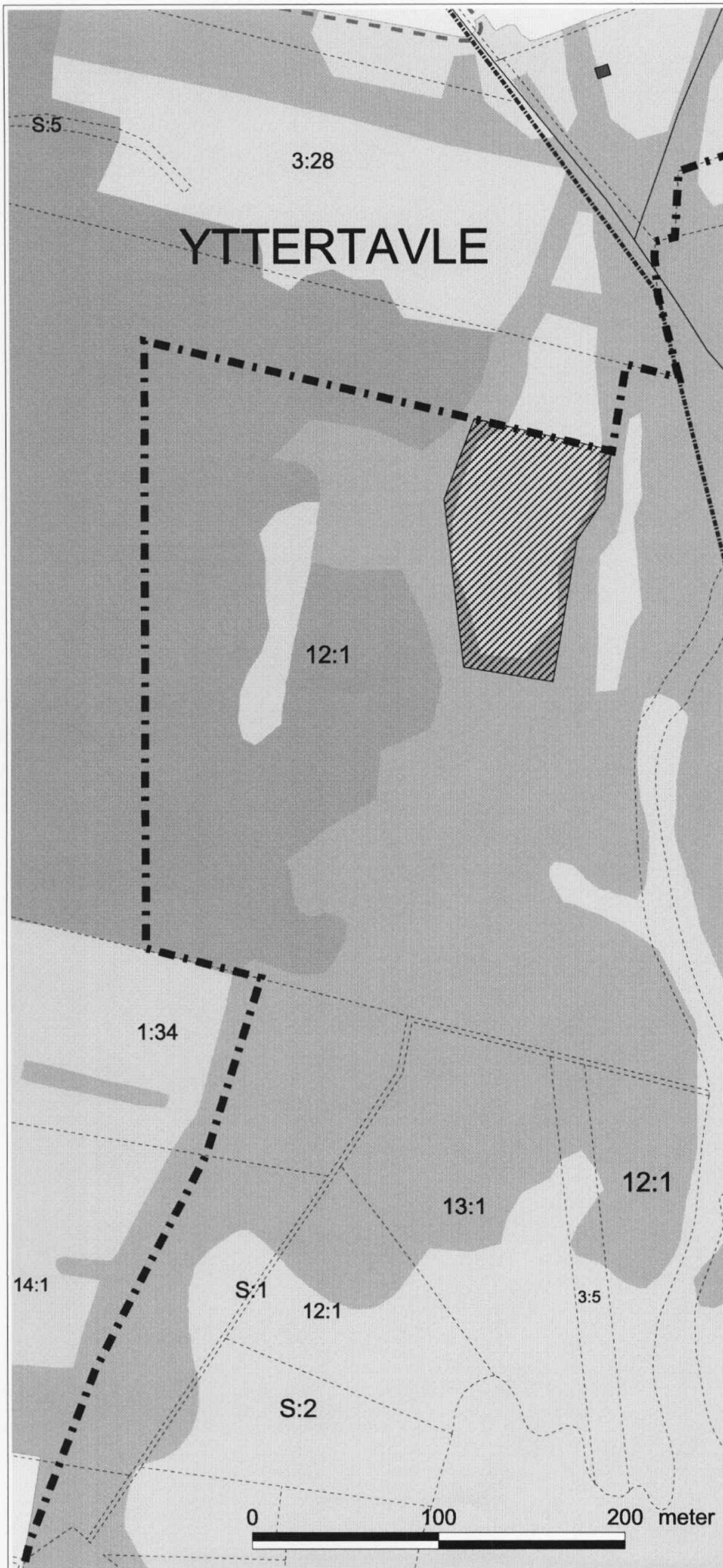
Lantmäterimyndigheten, Umeå kommun, 901 84 UMEÅ
 Umeå kommun, 901 84 UMEÅ
 Räddningstjänsten, Umeå kommun, 901 84 UMEÅ
 Umeå Energi AB, Box 224, 901 05 Umeå
 Naturvårdsverket, områdesskydds enheten, 106 48 STOCKHOLM
 Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
 SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 UPPSALA
 Skogsstyrelsen, Box 294, 901 06 UMEÅ
 Vägverket Region Norr, Box 809, 971 25 LULEÅ
 Banverket Region Norr, Box 43, 971 02 LULEÅ
 Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven, c/o Länsstyrelsen Västerbottens län,
 Björn Jonsson, 901 86 UMEÅ
 Västerbottens ornitologiska förening, Umedeltats Fältstation,
 Bergsbodavallen 8, 905 96 UMEÅ
 Umeå Fågelförening c/o Erik Owusu-Ansah, Älvans Väg 51, 90750 UMEÅ
 Naturskyddsföreningen i Umeå, Box 7028, 90730 UMEÅ
 Umeå Skoterklubb c/o Magnus Olsson, Ansmark 70, 905 82 UMEÅ
 Enetjärn Natur AB, Kungsgatan 53, 903 26 UMEÅ
 Nils Stefansson, Kyrkogatan 16, 826 32 SÖDERHAMN
 Innertavle samfällighetsförening c/o Johan Olov Anders Dahlgren, Innertavle 418,
 905 96 Umeå
 Alf Lage Pettersson, Kuratorv 10, 907 36 UMEÅ
 Fredrik Jakobsson, Innertavle 601, 905 96 UMEÅ

Karin Margareta Lövgren, Box 256, 901 06 UMEÅ
 Gösta Napoleon Lundgren, Innertavle 491, 905 96 UMEÅ
 Sven Olof Göran Andersson, Innertavle 412, 905 96 UMEÅ
 Hans Gustaf Börje Andersson, Innertavle 440, 905 96 UMEÅ
 Jan Andersson, Innertavle 441, 905 96 UMEÅ
 Gustaf Börje Andersson, Innertavle 412, 905 96 UMEÅ
 Torsten Erling Brändström, Innertavle 75, 905 96 UMEÅ
 Bo Sven Viktor Elander, Sillviken 378, 905 96 UMEÅ
 Johan Olov Anders Dahlgren, Innertavle 418, 905 96 UMEÅ
 Nils Olov Lennart Dahlgren, Innertavle 409, 905 96 UMEÅ
 Oskar Herbert Jonsson, Fiskebyvägen 27, 907 88 TÄFTEÅ
 Yttertavle bysamfällighet, c/o Siv Anne-Maj Gustavsson,
 Yttertavle 103, 905 96 UMEÅ
 Inger Margareta Larsson, Skolgatan 17 B, 643 31 VINGÅKER
 Eva Nordström, Målargränd 1 B, 904 31 UMEÅ
 Lisbeth Helena Pettersson, Lövstigen 63, 903 43 UMEÅ
 Stig Åke Lennart Björnehall, Yttertavle 126, 905 96 UMEÅ
 Jon Nilsson, Yttertavle 80, 905 96 UMEÅ
 Anne Nilsson, Yttertavle 80, 905 96 UMEÅ
 Betty-Ann Katarine Stenvall Jonsson, Skillingv 4, 894 30 SJÄLEVAD
 Jarl Dennis Stenvall, Linjevägen 48, 913 41 OBBOLA
 Thyra Ulrika Rydfjäl, Sjukhusg 3,I, 903 32 UMEÅ
 Astrid Höglund, Yttertavle 15, 905 96 UMEÅ
 Disa Ingrid Viola Burstedt, Spinettstråket 3 C, 903 53 UMEÅ
 Mats Ivar Sören Danielsson, Yttertavle 181, 905 96 UMEÅ
 Hjärdis Ann-Mari Karlsson, Gunnismark 403, 918 91 SÄVAR
 Charlotta Lillemor Eriksson, Yttertavle 120, 905 96 UMEÅ
 Björn Mikael Westergård, Yttertavle 120, 905 96 UMEÅ
 Kurt Erik Johnny Löfgren, Yttertavle 341, 905 96 UMEÅ
 Mikael Steen, Zakrisvägen 2 B, 913 35 HOLMSUND
 Johan Anders Johansson, Yttertavle 320, 905 96 UMEÅ
 Siv Anne-Maj Gustavsson, Yttertavle 103, 905 96 UMEÅ
 Hans Göran Sune Arvidsson, Yttertavle 103, 905 96 UMEÅ
 Kjell Ola Karlsson, Yttertavle 95, 905 96 UMEÅ
 Signhild Åsa Carina Björnehall, Kylgränd 121, 906 24 UMEÅ
 John Erik Kent Örnehall, Orrvägen 10, 904 20 UMEÅ

Kopia + bilagor

Umeå kommun + kungörelse
 Länsstyrelsens Naturvårdsregister
 Anna Wenngren
 Johan Falck

Bilaga 2.
Karta med område där viss jordbruksdrift får bedrivas, tillhörande Förordnande om naturreservat för Tavlefjärden. Dnr 511-9613-2004.

Inom rastreat område får jordbruksmaskiner framföras och jordbruksdrift bedrivs i enlighet med reservatsföreskrifterna enligt 7 kap. 5§.

 Område där viss jordbruksdrift får bedrivas.

 Reservatsgräns

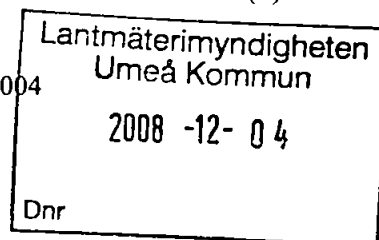

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Datum
2008-12-02

Beteckning
511-9613-2004

1(8)

Skötselplan för naturreservatet Tavlefjärden Umeå kommun

- Kartbilagor:**
1. Vegetationstyper
  2. Skötselområden
  2. Besöksanläggningar

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Det övergripande syftet med bildande och skötsel av naturreservatet är att långsiktigt säkerställa habitatet *Skogar på landshöjningskust* (9030) och *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn* (7140) samt de arter som lever i dessa miljöer för att kompensera påverkan på dessa habitat inom Natura2000-området Umeälvens delta. Vidare är syftet att säkerställa områdets helhetsvärden utifrån de naturliga landhöjnings- och sedimentationsprocesser och den ständigt pågående vegetationssuccession som präglar områdets orörda skogar, strandängar, våtmarker och vattenmiljöer.

Naturreservatets prioriterade syfte enligt miljöbalken är att:

- Bevara värdefulla naturmiljöer

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

Namn	Tavlefjärdens Naturreservat
Skyddsform	Naturreservat 2402196 (Reg-DOS ID: 2013422)
Kommun	Umeå
Län	AC
Läge	9 km sydost om Umeå centrum Topografiska kartor 20K NO Ekonomisk karta 20K 6f Mittkoordinat (RT90): 1726998, 7083032
Naturgeografisk region	29a, Kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta
Ägarkategori	Enskilt ägd mark och staten genom Naturvårdsverket
Fastigheter	Se beslutets bilaga 1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län genom Stiftelsen naturvård vid nedre Umeälven
Totalareal	126 ha
Skyddad areal produktiv skog	42 ha

Länstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Granskog	Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	5
	Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)	1
	Granskog av lågörttyp (2.1.2.4)	2
	Granskog av ormbunkstyp (2.1.2.5)	1
Lövblandad barrskog	Blandskog av örttyp (2.3.1.3)	3
Lövskog	Sumpbjörkskog av ris-grästyp (2.2.1.6)	10
	Gråalskog (2.2.4.1)	9
	Sumpsnårskog av vide-örttyp (2.2.5.1)	16
	Skog i igenväxningssuccession (2.3.2.1)	5
Våtmark	Gran-björkkärr av fattig vitmosstyp (3.2.1.3)	1
	Mjukmattekärr av starr-vitmosstyp (3.2.4.1)	2
	Mjukmattekärr av ört-starr-vitmoss-brunmosstyp (3.3.3.3)	31
Vatten	Högvassar av sjösävtyp (6.1.3.1)	36
	Vegetationsfria vattenytor	4

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Skogar på landshöjningskust (9030)	38
	Övrig skogsmark (9900)	11
Våtmark	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	34
Sötvatten	Övrigt sötvatten (3800)	40
Övrig mark	Övrig öppen icke-natura-typ (6960)	3

²Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

2.3 Allmän beskrivning av reservatet

Tavlefjärden ligger ca 9 km SO om Umeå centrum, direkt öster om Yttertavle by. Reservatet är beläget på ömse sidor om Tavelåns utlopp i Tavlefjärden och sträcker sig på båda sidor en dryg kilometer uppströms utloppet av själva ån.

Tavlefjärden är ca 6 km lång från Tavelåns utlopp i Tavlefjärden till mynningen i Yttre Tätfjärden NO om Holmsund. Tavelån avvattnar Umeå kommuns största sjö, Taveljön som ligger ca 30 km inåt landet i riktning åt nordväst. Åns omgivning är i stora delar påverkade av modernt skogsbruk, men vattenmiljön är varierad med omväxlande forspartier och selavsnitt. Vattenkvaliteten är god och ån har starka fiskbestånd och en artrik bottenfauna.

I de nedre delarna mot utloppet saknas forsar och vattnet är mycket lugnflytande. Innan utloppet rinner ån genom jordbrukslandskapet i Innertavle. Vattnet i dessa delar är påverkat

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

av jordbrukslandskapets finsedimentmarker och är tydligt färgat och särskilt vid högflöden är andelen suspenderat material högt. Åns nedre del, som rinner genom reservatet ner till utloppet, kantas av en bård av gammal gråalskog med höga naturvärden.

Tavlefjärdens innersta del utgörs av omfattande flacka landhöjningsmarker på finsediment. På flygbild eller ortofotokarta kan man se hur Tavelåns huvudfåra har ändrat sitt lopp åt öster vid flera tillfällen.

Vid 1800-talets början hade Tavelån tre eller fyra parallella utloppsfåror. De gamla åfåror utgörs idag av våtmarker i olika igenväxningsstadier som löper som breda remsor mellan fastmarksområden. Ca 20 % av hela området består av lövsumpskogar och örtrika lövkärr. Dessa skogar har mycket höga naturvärden. De är vildvuxna och andelen död ved är ända upp till 50 % av det totala virkesförrådet. En del av lövskogarna domineras av ren gråalskog och/eller viden (sälg, jolster och svartvide). Lövskogsområdena ligger alla på mycket flacka marker. Längre upp från vattenlinjen kommer glasbjörken in allt mer och tar över dominansen från gråal och viden. Ytterligare högre upp kommer också granen in och där finns alla övergångar mellan lövdominerade och barrdominerade miljöer.

Längs fjärdens sidor är marken inte lika flack och där finns äldre primära gransuccessioner som är förhållandevis opåverkade. I dessa är höjdgradienten och växtsuccessionen tydligare. I de grandominerade övre delarna finns spåren av den gamla lövskogen i form av avdöende gamla gråalar inne i skogen.

Vid högvatten i havet når bräckt vatten de inre delarna av Tavlefjärden, och de nedre flacka delarna runt utloppet översvämmas. Dessa delar är därför de näringsrikaste vilket syns på vegetationen och fåltskiktet som domineras av olika högväxta gräs- och starrarter samt en del högrörter som t ex älgört och storvuxna ormbunksarter.

Söder om Tavelåns utlopp finns en grund innerfjärd där landhöjningen på ca 0,9 cm/år och sedimentationen snabbt förändrar miljön och skapar nya grundområden och nytt land. Hela den inre delen av fjärden har ett djup som sällan överstiger 0,5-0,7 meter. Öppna vattenområden finns framförallt vid åmynningen och längs centralfåran söderut. De grunda vattenmiljöerna som utgör ca 30 % av områdets totalareal är mycket värdefulla för insekts- och fågellivet.

Mellan vattenlinjen och fastmarken finns utmed hela fjärden en bred bård med våtmarker av gungflytyp. Ovanför våtmarkerna finns en smal zon av strandängar och buskmarker. På grund av landhöjningen beskogas dessa marker snabbt och arealen strandäng och buskmarker är därför begränsad.

Den innersta delen av fjärden utgör en värdefull fågelokal både för rastande fåglar vår och höst, men också som häckfågelområde. Totalantal på 100 till 1000-talet svanar, gäss och änder rastar i området framförallt under våren. Kombinationen med de lövrika skogsområdena och fjärdens våtmarker och grunda vatten gör att området har ett mycket rikt fågelliv. Här finns t ex alla i regionen förekommande hackspettsarter som häckande eller som nyttjande av området för födosök. Ett stort antal tättingar och flera uggle- och rovfågelarter häckar i området eller i dess närmiljöer. I själva fjärden häckar hela 6-8 olika arter.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

Många speciella lövskogs- och våtmarksberoende arter som småfläckig sumphöna näktergal, kärrsångare, busksångare och gräshoppsångare noteras vissa år.

Tavlefjärden med omgivande skogar kring utloppsområdet av Tavelån hör till de rikaste kustnära naturmiljöerna i regionen. Särskilt höga naturvärden har de stora arealerna av lövsumpskogar och lövkärr. Storleken, den stora variationen och kombinationen mellan olika naturmiljöer är mycket värdefull. På en sträcka av drygt tre kilometer från Tavelåns utlopp och söderut saknar fjärden omgivande bebyggelse.

Landhöjnings- och igenväxningsprocesserna i området har ett stort vetenskapligt intresse.

Natura 2000

Tavlefjärden planeras att på sikt införlivas i nätverket Natura 2000. De värdefulla livsmiljöer (habitat) som enligt Art- och habitatdirektivet förekommer inom reservatet är *Skogar på landshöjningskust (9030)* och *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)*.

3. Skötselområden

Reservatet har delats in i 3 skötselområden enligt kartan i bilaga 2. Indelningen har gjorts utifrån naturreservatets syften, gemensamma drag i naturtyp, markanvändning och praktiska förutsättningar. För varje skötselområde beskrivs uppsatta kvalitetsmål samt skötselåtgärder. Skötselområdena kommer med tiden att förändras genom landhöjning och sedimentation samt en till dessa processer kopplad vegetationssuccession vilket gör att områdenas gränser mot varandra med tiden kommer att förändras.

Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven är förvaltare av reservatet samt huvudman för genomförande av den löpande skötseln enligt fastställd skötselplan.

3.1 Vattenområde med fri utveckling

Vattenområdet sammanfaller med naturtyperna vegetationsfria vattenytor och högvassar av sjösavtyp (se bilaga 1) och omfattar 40 ha. Området utgörs av Tavelåns nedre lopp och mynningsområde i den inre delen av Tavlefjärden. Mynningsområdet påverkas påtagligt och förändras fortlöpande genom sedimentation och genom landhöjningen. Dessa naturliga processer ger upphov till en ständig tillväxt av grundområden där den biologiska produktionen är mycket hög. Dessa områden utgör viktiga rast- och häckningslokaler för fåglar.

3.1.1 Kvalitetsmål

De naturliga processerna landhöjning och sedimentation, som danar vattenområdets och bottenarnas utseende ska fortgå opåverkade av mänskliga ingrepp. Tavlefjärdens grundområden ska utgöra viktiga biologiska produktionsområden. Vattenområdena ska också fortsätta att utgöra viktiga rast- och häckningslokaler för fåglar.

3.1.2 Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder vidtas.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

3.2 Våtmarker med fri utveckling

Huvuddelen av reservatets våtmarker återfinns som blöta kärr i fjärdens inre uppgrundade del och i tidigare älvfåror omgivna av skogsmark i norra delen av reservatet samt ner längs fjärdens stränder. Våtmarkerna sammanfaller med naturtyperna gran-björkkärr av fattig vitmosstyp, mjukmattekärr av ört-starr-vitmos-brunmosstyp samt mjukmattekärr av starr-vitmosstyp (se bilaga 1) och omfattar 34 ha.

Våtmarkernas utseende och vegetationsdynamik styrs idag av landhöjningen samt av naturliga hydrologiska processer. Då reservatets våtmarker lämnas för fri utveckling leder det till att dessa på ett naturligt sätt långsamt får torrare förutsättningar och med tiden förändras från öppna, blöta kärr till sumpskogar.

3.2.1 Kvalitetsmål

De naturliga, långsiktiga förändringarna av reservatets våtmarker ska fortgå opåverkat av mänskliga ingrepp. Våtmarkerna ska även i övrigt förbli orörda med sina karaktäristiska strukturer och artsamhällen.

3.2.2 Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder vidtas.

3.3 Skog med fri utveckling

Skogarna sammanfaller med naturtyperna granskog av blåbärsristyp, sumpgranskog av ristyp, granskog av lågörttyp, granskog av ormbunkstyp, blandskog av örttyp, sumpbjörkskog av ris-grästtyp, gråalskog, sumpsnårskog av vide-örttyp samt skog i igenväxningssuccession (se bilaga 1) och omfattar totalt 53 ha. Skogarna omfattar alla skeden av naturliga successioner av skog på sedimentmark som uppkommer genom landhöjningen. På de inre delarna av stränderna övergår zonen av vide- och alsnår till en första generation av träd, närmast ån dominerad av gråal och i övriga delar av glasbjörk. Innanför denna bård kommer successivt andra lövträd in och här dominerar oftast glasbjörk tillsammans med gråal, jolster och sälg. Här brukar också de första granarna etablera sig. I de senaste stadierna av denna succession dominerar granen som initialt bildar mycket täta skogar. Granskogarna styrs framför allt av interndynamik, det vill säga processer som verkar inom bestånden. Dessa naturliga processer karaktäriseras bland annat av trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. I den nordvästra delen av reservatet finns en del skogar i sena successionsstadier som är helt dominerade av gran. Här kan lövinslaget vara litet och bestå av enstaka döende gråalar som står kvar som rester från tidigare generationer lövrik skog. I reservatets norra del finns också sekundär skog på igenväxande åkermarker. På en mindre del (ca 1 ha) av dessa marker (se beslutets bilaga 2) får jordbruksdrift bedrivas i enlighet med reservatsföreskrifterna.

Rikedomen på lövträd, mängden död ved och den höga produktionen, i bl.a. fältskiktet, är några av de viktigaste förutsättningarna för det rika insekts- och fågellivet i områdets skogar.

I reservatets norra och östra delar har en del skogsbruk förekommit i form av gallring, plockhuggning samt vedtäkt. Längst i öster mot åkermarken finns ett litet hygge.

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

3.3.1 Kvalitetsmål

Den naturliga successionen på låglänta sedimentmarker och skogarnas interndynamik ska fortgå opåverkade av mänskliga ingrepp. Skogarna ska utvecklas fritt för att på sikt uppnå en urskogsartad karaktär. Skogarna ska ha en skiktad och varierad struktur och andelen död ved av det totala vedförrådet döda och levande träd ska öka för att på sikt uppgå till minst 20 %, som ett genomsnitt i tid och rum. Sekundära skogsmarker, före detta odlingsmarker (undantaget det område där jordbruksdrift får bedrivas) och det lilla hygget, ska återbeskogas genom naturlig succession.

3.3.2 Åtgärder

Inga skötselåtgärder vidtas.

4. Friluftsliv och tillgänglighet

Tavlefjärden besöks idag av närboende och en naturintresserad allmänhet, framför allt i form av fågelskådare under en begränsad tid under våren. Området kommer att vara av än större intresse i framtiden bland annat genom dess närhet till Umeå stad och potential som utflyktsmål på cykelavstånd. För närvarande finns inga anläggningar för besökare i eller i anslutning till reservatet. Den förväntade ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för friluftsliv och anläggningar

Tavlefjärden kommer att vara av intresse för den naturintresserade allmänheten, som utflyktsmål för närboende och för fågelskådare. Området kommer därför i begränsade delar att tillgängliggöras för besökare. Inom övriga delar ska friluftsliv som grundar sig på allemansrätten kunna bedrivas och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter. Det övergripande målet för nyttjandet av området är att det sker utifrån dess naturgivna förutsättningar. Åtgärder och anordningar ska därför uppföras och utformas så att besökare kanaliseras till besökspunkter på sådant sätt att störning på naturmiljön eller andra verksamheter och intressen minimeras.

Reservatet ligger knappt 5 km från Umeås närmaste bostadsbebyggelse och nås enklast från Yttertavle by. Tillgängligheten av reservatet ska främjas genom vägvisning från Yttertavlevägen ner till en entré och parkeringsplats som anläggs i södra delen av byn. Vid entrén ska det finnas en informationsskylt och vägvisning ner till en observationsplats vid Tavlefjärdens strand. Här anläggs en utsiktsplattform med utsikt över den inre delen av fjärden. Förslag på placeringar av anläggningarna presenteras på kartan i bilaga 3.

Placering och utformning av dessa besöksanläggningar ska ske i samråd med markägare och närboende.

4.1.1 Kvalitetsmål

- Det ska finnas en tydlig entré till reservatet
- Det ska finnas vägvisningsskyltar från allmän väg ner till entrén
- Det ska finnas en mindre P-plats vid entrén

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta
- Det ska finnas en väl markerad stig mellan reservatsentrén och utsiktsplattformen
- Det ska finnas en utsiktsplattform med goda utblicksmöjligheter över Tavlefjärdens inre del

4.1.2 Skötselåtgärder

- Uppsättning av vägvisningsskyltar vid avfart från allmänna vägen och vid vägkorset nere i byn.
- Anläggning av entré och P-plats för ca 5 personbilar.
- Information om det skyddade området sätts upp vid entrén och vid utsiktsplattformen. På informationstavlor anges områdets bevarandevärden, varför det är skyddat och vilka föreskrifter som gäller, vem som är ansvarig för förvaltningen och en karta med reservatets gränser samt besöksanläggningar.
- Uppmärkning och anläggning av stig, alternativt väg ner mot utsiktsplattformen.
- Anläggning av utsiktsplattform.
- Åtkomst av väg för reservatet ändamål löses genom vägförrättning

5. Övriga anläggningar

I reservatets sydvästra del finns en mindre båtplats på samfälld mark inom Yttertavle by. Inom reservatet finns också utloppsdiken från dikessystem på åker och skogsmark som avvattnar angränsande mark.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Fiske får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen. Gränserna bör ses över vart 5:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder inom Tavlefjärdens naturreservatet

Skötselåtgärd	Var	När	Ansvar
Uppsättning av vägvisningsskyltar	Enligt karta	2010-2012	Länsstyrelsen
Anläggande av P-plats och entré	Enligt karta	2010-2012	Länsstyrelsen
Anläggning och uppmärkning av stig	Enligt karta	2010-2012	Länsstyrelsen
Anläggning av utsiktsplattform	Enligt karta	2010-2012	Länsstyrelsen

Bilaga 3 till "Förordnande om naturreservat för
Tavlefjärden, Umeå kommun

Beteckning
511-9613-2004

Datum
2008-12-02

Skötselåtgärd forts.	Var	När	Ansvar
Uppsättning av informationstavlor	Vid entré och vid utsiktsplattform	2010-2012	Länsstyrelsen
Gränsmarkering	Hela reservatet	2010	Länsstyrelsen
Produktion av informationsfolder	Vid entrén	2010-2012	Länsstyrelsen
Webbaserad information	www.ac.lst.se	2009	Länsstyrelsen
Underhåll P-plats, entré, stig samt utsiktsplattform	Enligt karta	Årligen vid behov	Länsstyrelsen
Underhåll Informationstavlor	Vid entré och vid utsiktsplattform	Årligen vid behov	Länsstyrelsen
Distribution informationsfolder	Vid entrén	Vid behov	Länsstyrelsen
Uppdatering information hemsida	www.ac.lst.se	Vid behov	Länsstyrelsen
Underhåll gränsmarkering	Hela reservatet	Vart 5:e år	Förvaltaren
Tillsyn	Hela reservatet	Varje vecka under vår - försommar	Förvaltaren/ Länsstyrelsen
Dokumentation och uppföljning	Hela reservatet	Löpande och vart 6:e år	Förvaltaren

9. Tillsyn och uppföljning

För tillsyn av reservatsföreskrifternas efterlevnad samt för anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet ansvarar Länsstyrelsen. All tillsyn ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen ska ske genom besök i reservatet en gång i veckan under vår – försommar samt vid behov övriga delar av året. Brister och fel ska dokumenteras skriftligt samt med foto och rapporteras och åtgärdas.

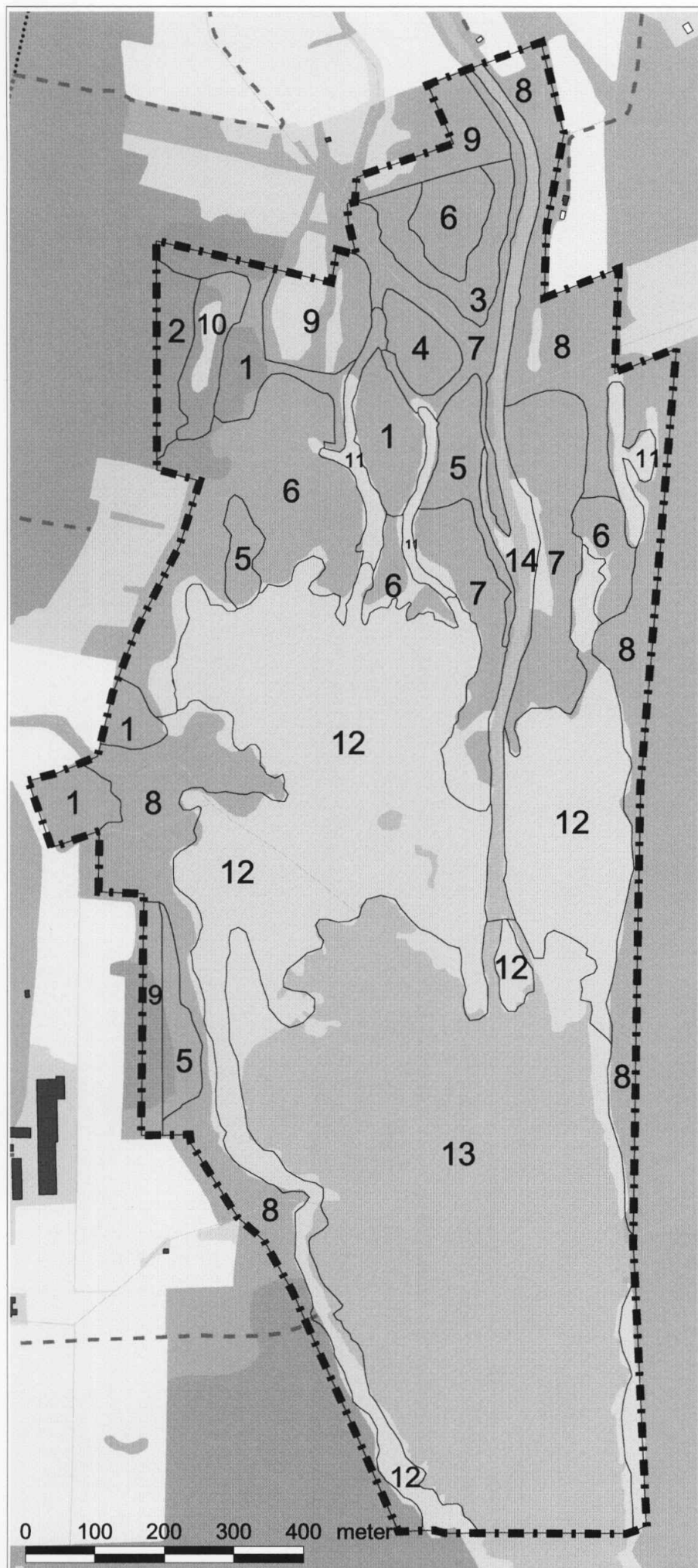
I samband med skötselåtgärder ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras. En nationell metod för uppföljning av reservat och Natura 2000-områden håller på att utarbetas. Denna kommer sedan att ligga som grund för hur uppföljningen av reservatets naturvärden kommer att se ut.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Förvaltaren av området, Stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven, utför normal tillsyn, undantaget myndighetstillsyn. Förvaltaren svarar även för dokumentation av vilka skötselåtgärder som genomförts, kostnadsutfall, när de genomförts under året samt för uppföljning av naturreservatet enligt ovan.

Stiftelsen svarar för uppföljning vart 6:e år av:

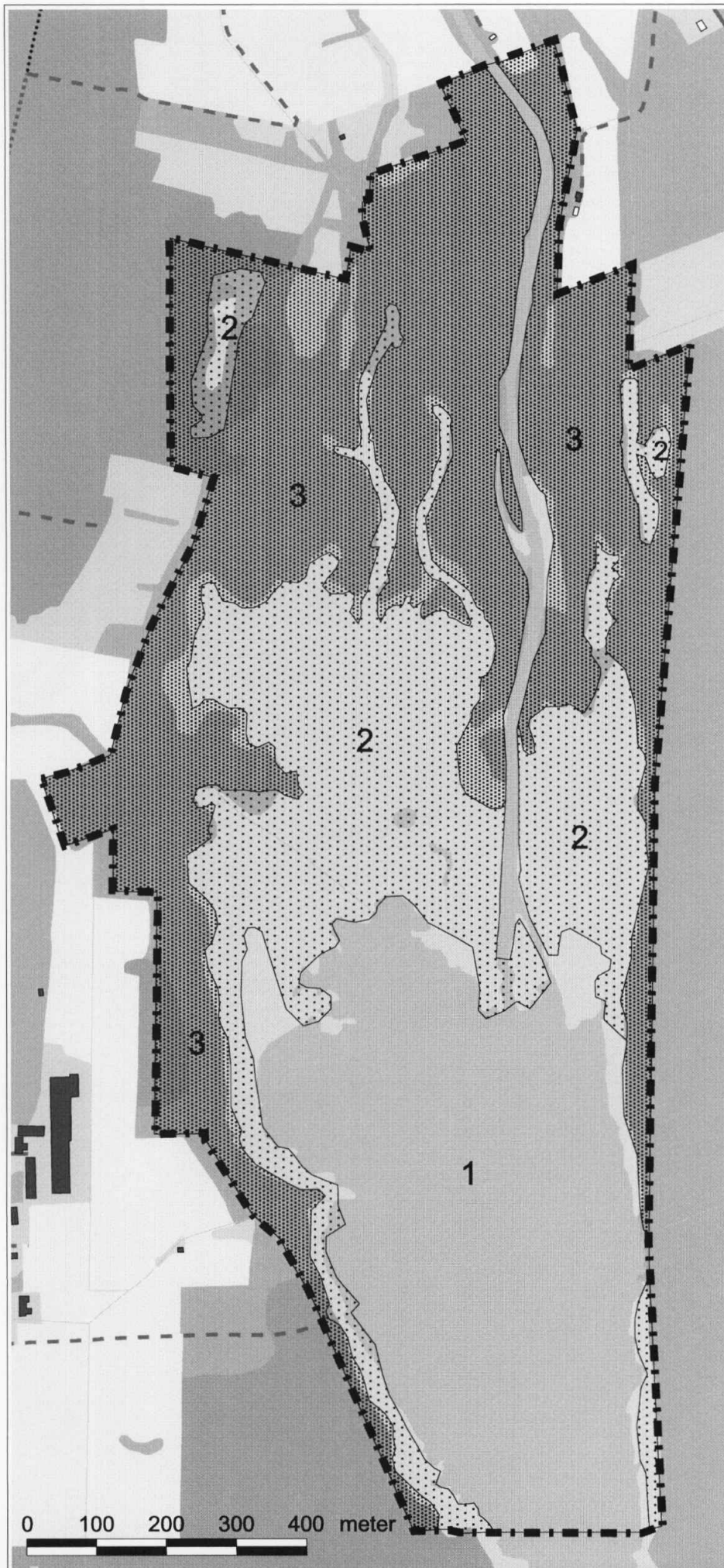
- Bevarandemål för habitatens areal, strukturer och funktioner
- Bevarandemål för typiska kärlväxter, svampar och fåglar,
- Besökarnas upplevelser.

Bilaga 1.
Karta över naturtyper (enligt Vegetationstyper i Norden, 1994), tillhörande Skötselplan för Tavle fjärdens naturreservat. Dnr 511-9613-2004

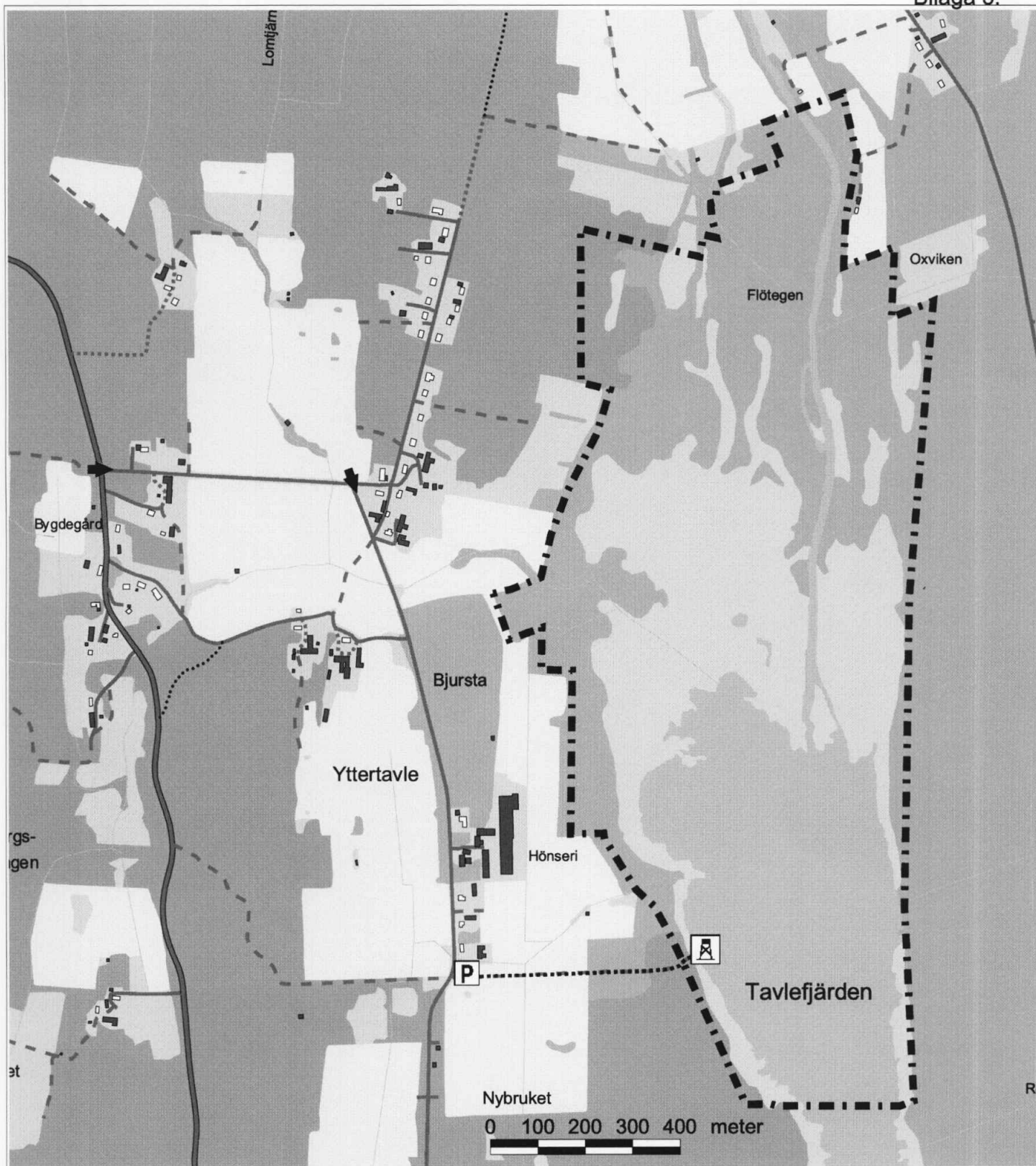
 Reservatsgräns

1. Granskog av blåbärsristyp
2. Sumpgranskog av ristyp
3. Granskog av lågörttyp
4. Granskog av ormbunkstyp
5. Blandskog av örttyp
6. Sumpbjörkskog av ris-grästtyp
7. Gråalskog
8. Sumpsnårskog av vide-örttyp
9. Skog i igenväxningssuccession
10. Gran-björkkärr av fattig vitmosstyp
11. Mjukmattekärr av starr-vitmosstyp
12. Mjukmattekärr av ört-starr-vitmosstyp
13. Högvassar av sjösävtyp
14. Vegetationsfria vattenytor

Bilaga 2.
Karta över skötselområden,
tillhörande Skötselplan för
Tavlefjärdens naturreservat.
Dnr 511-9613-2004.

- 1 Vattenområde med fri utveckling
- 2 Våtmarker med fri utveckling
- 3 Skog med fri utveckling
- Reservatsgräns

Bilaga 3. Karta över besöksanläggningar, tillhörande Skötselplan för Tavle fjärdens naturreservat. Dnr 11-9613-2004

Utsiktsplattform

Vägvisningsskylt

Entré och parkering

Gångstig

Reservatsgräns

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut kan Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen, 901 86 Umeå.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert brev **senast den 5 januari 2009** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

I brevet ska Ni

- tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets diarienummer
- redogöra för dels varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur Ni anser att beslutet ska ändras.

Ni undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger post-adress och telefonnummer.

Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Behöver ni veta mer om hur Ni ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen
Västerbottens län

33

Lantmäterimyndigheten Umeå Kommun
2008 -12- 04
Dnr

Datum
2008-11-25

Beteckning
511-9613-2004

1(4)

Sammanställning av remissynpunkter samt Länsstyrelsens kommentarer och ställningstaganden för Tavlefjärdens naturreservat

---

Av de 52 markägare, myndigheter, organisationer m.fl. som mottagit remissförslaget har 10 stycken valt att svara. Synpunkterna redovisas nedan i sammanfattad form. Länsstyrelsens (Lst) kommentarer och ställningstaganden anges i kursiv stil under respektive synpunkter.

Umeå kommun

Umeå kommun ställer sig positiv till reservatsbeslutet och har inga ytterligare synpunkter till beslutsförslaget.

Naturvårdsverket, områdesskydds-enheten

Tillstyrker förslaget

SGU, Uppsala

Har inget att invända mot reservatsbildningen.

Skogsstyrelsen, Umeå

Inget att erinra mot förslaget och ser det som mycket glädjande att området skyddas.

Banverket Region Norr

Påpekar att Lst skrivit att reservatsförvaltaren, Stiftelsen Naturvård vid Nedre Umeälven, står för drift och underhåll av friluftsanordningar och att Banverket utgår från att detta görs med medel som tillförs stiftelsen från Lst.
Texten ändras under rubriken Sammanställning av skötselåtgärder så att Lst står som ansvarig för drift och underhåll av friluftsanläggningar.

Yttertavle Bysamfällighet

Anser det önskvärt att reservatsbeslutet inte vinner laga kraft förrän markägarna fått nytt förslag om ersättning. Markägarna bör få tid på sig att eventuellt överklaga till MD från och med att de fått ut det nya förslaget om ersättning.

Ny reviderad värdering av ingående fastigheter har skickats ut till markägare i början av sommaren 2008.

Anser att merkostnader som uppstår p.g.a. reservatet vid rensning av utloppsdiken från dikessystem som avvattnar angränsande mark ska bekostas av förvaltare av reservatet.

Eventuella merkostnader för rensning av diken p.g.a. reservatet anser Lst får regleras som annan skada i ersättningsförhandlingarna. Dessa synpunkter hanteras inom ramen för ersättningsförhandlingarna.

7 kap. 5 §; anser att punkt 5 bör ändras så att dispensförfarandet vid rensning av utloppsdiken tas bort - denna ska helt undantas föreskrifterna,
Lst anser att dispensförfarandet ska finnas kvar under 7 kap. 5 §, rensning av utloppsdiken. Detta för att Lst ska kunna reglera så att rensning sker med hänsyn till reservatets syfte och områdets framtida status som Natura2000-område.

Anser att punkt 7 kompletteras med att skogsvårdslagens föreskrifter om skadad skog/insektshärjningar ska följas inom reservatet. Föreslår att skötselområdet Skog med fri utveckling ska skötas utifrån skogsvårdslagens bestämmelser om skadad skog och insektshärjningar.

Lst anser inte skogsvårdslagens föreskrifter om skadad skog/insektshärjningar ska tillämpas inom reservatet. Detta skulle motverka reservatets syfte. Detta är också i enlighet med skogsvårdslagens 4 § att dess föreskrifter inte ska tillämpas då de strider mot föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. MB. Risk för skador på närstående skog på grund av död ved inom naturreservat är inte ett problem i länet.

Anser att dispensförfarandet under punkt 7 för avverkning inom markerat område slopas,

Lst anser att dispensförfarandet även ska finnas kvar under punkt 7 med hänvisning till att eventuell avverkning sker med hänsyn till reservats syfte och framtida status som Natura 2000-område.

Anser under punkt 10 att det blir svårt att bedriva jordbruksdrift om inte kalk och växtnäring får spridas.

Lst anser, under punkt 10, att kalk och växtnäring inte ska få spridas på det område där viss jordbruksdrift får bedrivas. Detta för att inte orsaka indirekta effekter på omgivande mark och växtlighet.

7 kap. 6 §; anser att punkt 2 bör kompletteras med parkeringsförbudsskyltar samt väg till parkeringsplats. Föreslår att det anläggs en bilväg ner till ny lokalisering av p-plats så nära utsiktsplattformen som möjligt (på andra sidan åkrarna). Anser att behovet av parkeringsplatser ska följas upp och att skyltar med parkeringsförbud och information om detta sätts upp längs byvägen.

Lst anser att eventuellt behov av parkeringsförbudsskyltar får utredas i senare skede tillsammans med eventuellt ytterligare behov av parkering. Vad det gäller lokalisering av parkering och anslutning till denna får detta utredas i samråd med markägare och närboende inför iordningställande av dessa. Som anges under rubriken 4.1 så presenterar kartbilagan endast förslag på placering av dessa anläggningar.

7 kap. 30 §; anser att punkt 3 bör kompletteras med undantag för jakt och fiske.

Föreskrifter under 7 kap. 30 § reglerar allmänhetens förhållanden till reservatet varför jakt och fiske inte ska tas upp här.

Komplettera avsnittet Nyttjanderätter med att regelbunden rensning av utloppsdiken genom reservatet får ske.

Rensning av utloppsdiken regleras under föreskrifter (7 kap. 5 § punkt 5) se ovan. Lst anser inte att detta ska skrivas in som en nyttjanderätt däremot skrivs det in att det finns utloppsdiken inom reservatet som en upplysning under rubriken Övriga anläggningar.

Komplettera avsnittet Utmärkning av gränser med att även korsande fastighetsgränser ska markeras i terrängen när reservatsgränserna sätts ut.

Lst anser inte att utmärkning av korsande fastighetsgränser är en uppgift för reservatet utom i samband med fastighetsbildning. I dessa fall sker detta inom ramen för fastighetsbildningen.

Undrar vilka regler som gäller för stiftelsen samt vilka beslut tas i stiftelsen? *Stiftelsens arbete regleras av dess stadgar, urkund och interna arbetsordning vilka beskrivs i rapporten "Botniabanan. Regeringsvillkor avseende Umeälvens delta. Plan för kompensationsåtgärder, förvaltning och finansiering. Banverket 2005". Stiftelsen är en organisation med ändamålet att långsiktigt förvalta kompensationsåtgärderna. Efter Lst beslut om naturreservat har stiftelsen ansvaret för den löpande naturreservatsförvaltningen.*

Anser att reservatet går in som delägare i vägsamfälligheten.

Lst instämmer i att reservatet ska bära sin andel av kostnaden på byns samfällda väg.

Anser att avsnittet Tillsyn och uppföljning ska kompletteras med att förvaltaren ansvarar för att undersöka om det uppstått olägenheter för boende, vägsamfällighet eller markägare.

Lst anser att frågor kring eventuella olägenheter p.g.a. reservatet för markägare, vägsamfällighet med flera i första hand ska hanteras i samband med ersättningsförhandlingarna. Vid eventuella framtida olägenheter för boende med flera är bästa sättet att direkt kontakta förvaltaren av reservatet för att så fort som möjligt kunna åtgärda problemet. Lst anser m.a.o. inte att detta ska skrivas in som någon regelbunden uppföljning.

Yttertavle Vägförening

Framför att man idag har problem med avvattning av vägdiken ut till Tomtebobäcken som leder till ökat slitage på vägen. Menar att anledningen till detta är att mynningen för bäckens utlopp inte är grävd ända ut i huvudfåran i Tavlefjärden. Man påpekar också att man noterat en ökning av vattnet i bäcken sedan utbyggnaden av bostadsområdet Tomtebo. Vill ha ett samråd med Lst gällande dessa problem.

De problem som redovisas vad det gäller avvattning av väg- och åkerdiken samt av Tomtebobäcken är befintliga problem som vad Lst kan förstå inte beror på tillkomsten av naturreservatet. Lst ger i beslutet via dispensförfarande möjlighet till rensning av utloppsdiken och är öppen för en diskussion om hur detta kan lösas.

Vill även att ett sådant samråd avhandlar hur lst ska stå sina kostnader för nyttjande av vägen.

Lst instämmer i att reservatet ska bära sin andel av kostnaden på byns samfällda väg. Skötselplanen kompletteras med en skrivning om att "Åtkomst av väg för reservatet ändamål löses genom vägförrättning" under rubriken 4.1.2 Skötselåtgärder.

Stig Björnehall

Har problem med brukande av åkrarna på fastigheterna Yttertavle 1:34 och 14:1 p.g.a. att bäcken ut i Tavlefjärden saknar ett riktigt utlopp. Vattenflödet i bäcken har ökat kraftigt och vattnet stigen upp över åkrarna. Utgrävning av bäcken behövs sista biten ut i fjärden.
Se ovan under Yttertavle Vägförening.

Johnny Löfgren

Föreslår en justerad reservatsgräns så att den del av det nyupptagna hygget som ingår i reservatet utesluts samt att reservatsgränsen även norr om detta justeras åt öster så att reservatsarealen minskas.

Lst ser inte att reservatsgränsen kan justeras utifrån önskemålen då de berörda arealerna är utpekade som habitat i de kompensationsåtgärder som fastställts i fattade miljödomar.

Föreslår att vägen ner mot den planerade utsiktsplattformen rustas upp till bilväg och att parkeringen anläggs nere vid fjärden enligt vad som markerats på bifogad karta.

Vad det gäller lokalisering av parkering och anslutning till denna får detta utredas i samråd med markägare och närboende inför iordningställande av dessa. Som anges under rubriken 4.1 så presenterar karbilagan endast förslag på placering av dessa anläggningar.

Sören Uppsäll

Handläggare:

Anna Helmersson

Regdatum: 2008-12-15

Registrering av åtgärder:

Naturreservat Tavlefjärden

Information:

Berörda fastigheter:

INNERTAVLE 2:3
INNERTAVLE 2:13
INNERTAVLE 2:15
INNERTAVLE 2:38
INNERTAVLE 2:55
INNERTAVLE 2:58
INNERTAVLE 11:1
INNERTAVLE 14:4
INNERTAVLE 16:1
INNERTAVLE S:9
YTTERTAVLE 1:31
YTTERTAVLE 1:34
YTTERTAVLE 1:41
YTTERTAVLE 1:47
YTTERTAVLE 2:6
YTTERTAVLE 2:9
YTTERTAVLE 3:5
YTTERTAVLE 3:14 - 15
YTTERTAVLE 3:17 - 18
YTTERTAVLE 3:27 - 28
YTTERTAVLE 7:1
YTTERTAVLE 8:1
YTTERTAVLE 11:1
YTTERTAVLE 12:1
YTTERTAVLE 13:1
YTTERTAVLE S:1 - 2
YTTERTAVLE S:4 - 5
YTTERTAVLE S:8
YTTERTAVLE 14:7
SAMFÄLLD MARK FÖR YTTERTAVLE SK.LAG

HÄNDELSER I ÄRENDET

2008-12-08 TR	Tidigaste registreringsdatum
2008-12-02 BD	Beslutsdatum
2008-12-15 PB	Inlagd i ACM